

## DANİMARKA YURTDIŞI YATIRIM ÜLKE PROFİLİ

### A. DANİMARKA'DA İŞ ORTAMI

#### 1. İş Ortamı

##### a. İş Ortamına İlişkin Genel Göstergeler

Dünya Bankası'na her yıl düzenlenen ve ülkelerin iş yapılabilirliğini irdeleyen ve son olarak 2020 yılı için yayınlanan Doing Business 2020 yılı raporuna göre Danimarka 190 ekonomi içerisinde iş yapılabilirlik açısından 4. sırada yer almaktadır.

**Tablo 1. Danimarka İçin Doing Business İndikatörlerinin Özeti**

|                                     | Şirket Kurma | İnşaat/ Müteahhitlik İzinleri | Elektrik Erişimi | Tapu/Mülkiyet Kayıtları   | Banka Kredisine Erişim | Yatırımcının Korunması | Vergi Ödenebilirliği | Dış Ticaret Uygulamalarına Açıklık | Mahkeme Süreci           | Şirket Tasfiyesi    |
|-------------------------------------|--------------|-------------------------------|------------------|---------------------------|------------------------|------------------------|----------------------|------------------------------------|--------------------------|---------------------|
| Dünya Sıralaması                    | 45           | 4                             | 21               | 11                        | 48                     | 28                     | 8                    | 1                                  | 14                       | 6                   |
| Prosedür Sayısı                     | 5            | 7                             | 4                | 3                         | -                      | -                      | -                    | -                                  | -                        | -                   |
| Gerekli Gün Sayısı                  | 3,5          | 64                            | 38               | 4                         | -                      | -                      | -                    | -                                  | 485                      | 1 yıl               |
| Maliyet (% kişi başına düşen gelir) | 0,2          | 0,6 (Satış yeri değeri)       | 100,1            | 0,6 (% taşınmazın değeri) | -                      | -                      | -                    | -                                  | 23,3 (% taşınmaz bedeli) | 4 (% varlık değeri) |

Kaynak: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/denmark>

Danimarka Avrupa Birliği ülkeleri içinde Maastricht kriterlerine en kolay uyum sağlayan ülkelerden biri olmuştur. Ülkenin genel ekonomi politikası denk bütçe, sağlıklı kamu finansmanı, düşük oranlı enflasyon, istikrarlı para birimi ve daha fazla istihdam amacına yöneliktir. Avrupa Birliği içinde, Danimarka liberal bir ticaret politikası savunmaktadır. Ülkenin yaşam standartları dünyada ilk sıralarda yer almaktadır. Danimarka gayri safi milli hasılanın (GSMH) yaklaşık %1'ini az gelişmiş ülkelere dış yardım olarak sağlamaktadır. Danimarka GSYİH'sinin sektörel dağılımı 2024 yılında şu şekilde gerçekleşmiştir: hizmetler %73,6; sanayi (madencilik dahil) %20,3; müteahhitlik %4,9 ve tarım %0,9.

Danimarka'nın sanayileşmiş piyasa ekonomisi ithal hammadde ve dış ticarete bağlıdır. Danimarka'nın başlıca ihracat ürünleri eczacılık, makine, mineral yağlar ve tıbbi cihazlardır. İthalatında ise makine, mineral yağlar, kara ulaşım araçları ve eczacılık ürünleri öne çıkmaktadır. Danimarka'nın ihracatı 2024 yılında bir önceki yıla göre yüzde 0,7 artarak 136,5 milyar Dolar olurken; ithalatı ise yüzde 1,7 düşüşle 123,7 milyar Dolar olmuştur.

Danimarka ekonomisi temelde istikrarlı ve güçlü bir ekonomidir. 1990'ların ortalarından bu yana, ekonomik büyüme oranları %3'e yakın olarak gerçekleşmiştir, pandeminin etkisiyle ülke ekonomisi 2020 yılını yüzde 2,1 küçülerek kapatmış ancak 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla yüzde 6,8 ve yüzde 2,7 büyüme kaydedilmiştir. Enflasyona karşı artan faiz oranları ve ücretlilerin reel gelirlerinde azalma sebebiyle 2022 yılının sonunda başlayan ekonomik yavaşlama 2023 yılında da sürmüştür ve Danimarka ekonomisi yüzde 2,5 oranında

büyüyebilmiştir. 2024 yılı içerisinde enflasyonda meydana gelen düşüş ile birlikte ücretlilerin gelirlerindeki meydana gelen artış büyüme rakamlarına yansımış ve 2024 yılında Danimarka ekonomisi yüzde 3,6 oranında bir büyüme yakalamıştır. IMF Danimarka için büyüme beklentilerini 2025 ve 2026 yılları için sırasıyla %2,5 ve %1,8; Danimarka Merkez Bankası ise aynı yıllar için büyüme beklentilerini %2,3 ve %1,5 olarak açıklamıştır.

Danimarka’da özel sektör yatırımları 2023 yılında 2022 yılına göre yüzde 4,3 civarında azalma göstermiştir. Yüksek faiz oranları sebebiyle özel sektörün yatırım iştahı 2024 yılında da durgun kalmıştır. Faiz oranlarında olabilecek değişimler bu durumu değiştirmektedir. Merkez Bankası verilerine göre reel kamu tüketimi 2023 yılında 0,2 artış göstermişken, 2024 yılında yüzde 3,3, 2025 yılında yüzde 2,5 ve 2026 yılında yüzde 0,6 oranında artacağı varsayılmaktadır. Kamu yatırımları 2023 yılında yüzde 1,2 azalmışken, 2024 yılında yüzde 5,9, 2025 yılında yüzde 6,1 ve 2026 yılında yüzde 5,4 oranında artacağı öngörülmektedir. 2023 yılında özel tüketim yüzde 1,4 ve kamu harcamaları yüzde 0,2 artarken, 2024 yılında yüzde 1,0, 2025 ve 2026 yıllarında yüzde 1,8; kamu harcamalarının ise 2024, 2025 ve 2026 yıllarında yüzde 3,3, 2,5 ve 0,6 civarında artacağı tahmin edilmektedir.

Danimarka’da işsizlik oranı, ekonomide yaşanan toparlanmanın neticesi olarak 2022 yılında yüzde 4,5 olarak gerçekleşmiştir. Danimarka’da 2020 yılı ikinci yarısından itibaren istihdam artışı görülmekle birlikte bu durum sektörden sektöre değişiklikler göstermiştir. Hâlihazırda ulaştırma, konaklama, restoran ve kültür sektörlerinde istihdam düşük seyretmektedir. Sanayi ve inşaat sektörlerinde ise istihdam oranı yüksektir. İşgücü kısıtı nedeniyle istihdamın düşük seyrettiği sektörlerle yönelik olarak yabancı çalışan transferinin kolaylaştırılması tartışılan konulardan birisi olup, bu hususta bir takım kolaylıkların getirilmesi beklenmektedir. 2022 yılı Ekim ayından itibaren enflasyonla mücadele kapsamında faiz oranlarında yapılan artışların neticesinde 2023 ve 2024 yıllarında işsizlik oranlarında yukarı doğru bir hareket görülmüş ve ILO tanımlı işsizlik oranı 2023 ve 2024 yıllarında sırasıyla 5,1 ve 6,2 olmuştur. Düşmekte olan büyüme oranlarının etkisiyle 2025 ve 2026 yıllarında işsizlik oranlarında yukarıya doğru bir artış olması muhtemel görünmektedir.

Danimarka ekonomisi, 1998 yılı hariç, 1989 yılından bu yana cari işlemler fazlası vermektedir. 2023 yılında da cari fazlanın GSMH’ye oranı yüzde 11 civarında hesaplanmıştır. 2020 ve 2021 yıllarında, uzun bir süre sonra, pandemiye karşı sağlanan kapsamlı destek paketinin etkisiyle Danimarka yüzde 0,6 ve 0,9 civarında bir bütçe açığı verilmiş olsa da, pandeminin etkisinin geçmesiyle 2022, 2023 ve 2024 yıllarında bütçe tekrar fazla vermiştir. [OECD istatistiklerine](#) göre, Danimarka’da vergi gelirleri GDP’nin yaklaşık % 42’sine kadar ulaşmaktadır.

İlaç ve deniz taşımacılığı önemli itici güçler olmak üzere ihracatın güçlü kalmasını sağlamaktadır. Kuzey Denizi’nden gaz çıkarımının kademeli olarak yeniden açılmasıyla birlikte, Danimarka’nın 2025’ten itibaren yeniden net doğal gaz ihracatçısı olacağı öngörülmektedir. İthalatın, yatırım ve ihracattaki genişlemeye paralel olarak mütevazı bir şekilde artması öngörülmektedir. Cari işlemler dengesi 2023 yılı için GSYH’nin yaklaşık %10 kadar fazla vermişken, 2024 yılında bu oran %13 olarak gerçekleşmiştir.

Danimarka’da Rusya-Ukrayna Savaşının enerji maliyetleri üzerindeki olumsuz etkisi sebebiyle 2022 yıllık ortalama enflasyon yüzde 7,7 olarak ortaya çıkmış olmakla beraber, 2022 yılı Kasım ayı itibariyle enflasyondaki artış hızı yavaşlamış görünmektedir. Düşmekte olan enerji fiyatları ve baz etkisi sebebiyle, 2023 ve 2024 yıllarında enflasyondaki düşüş eğilimi devam etmiş ve 2023 yılında yüzde 3,4 olan enflasyon oranı 2024 yılında daha hızlı bir düşüş ile yüzde 1,4 olarak açıklanmıştır. Danimarka Merkez Bankasının 2025 ve 2026 yılları enflasyon beklentisi yüzde 2,1 ve yüzde 1,8’dir.

Danimarka, 1 Ocak 1999 tarihine kadar Alman markına ve bu tarihten sonra Avro'ya çıpalı Kron (DKK) kuru ile 1980'lerin başından bu yana istikrarlı bir para birimi politikasını korumuştur. Danske Bank tarafından Aralık 2012'de yapılan bir anket, Danimarkalıların %70'inin Avroya geçmek yerine Krona bağlı kalmak yönündeki tercihlerini ortaya koymuştur.

Danimarka sağlık sistemi, tüm Danimarkalıların temel sağlık hizmetlerinden yararlanmasını temin altına almaktadır. İşgücünün yaklaşık dörtte biri kamu sektöründe istihdam edilmektedir.

Danimarka'nın yatırımcılar için sağladığı avantajlar aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- **Güven:** Danimarka'da rüşvetin en düşük seviyelerde olmasıyla birlikte, ülke aynı zamanda [Şeffaflık Endeksinde](#) yıllar boyunca en yüksek sıralamalarda yer almıştır. En düşük seviyelerde olan yolsuzluk, Danimarka'yı iş dünyasında ilgi odağı haline getirmiştir.
- **Kazanç:** Danimarka, tüm Avrupa Birliği piyasalarına erişimi kolaylaştırmaktadır. Böylece dünyanın refah seviyesi en yüksek tüketicilerine çok kısa süre içerisinde içinde teslimat yapılabilmektedir.
- **Esneklik:** Danimarka, "güvenilir esneklik" modeli ile işe alım ve işten çıkarma işlemlerinde şirketlere üst düzeyde esneklik sağlamaktadır. İş gücü açısından Avrupa'nın en üretken ülkelerinden olan Danimarka, şirketlere fazla mesai konusunda herhangi bir kısıtlama getirmemektedir.
- **Kalifiye Eleman:** Genç nüfusun %96'sı ortaöğrenimini, %47'si ise yükseköğretimini tamamlamıştır. İngilizce yeterliliği açısından Danimarka, dünyanın ilk üç ülkesi arasındadır. Her 5 Danimarkalıdan 4'ü İngilizce konuşmakla birlikte nüfusun yarısı da Almanca konuşmaktadır.
- **Merkezlilik:** Kopenhag Havalimanı, Avrupa'nın en etkin havalimanları arasında olmakla birlikte İskandinav ve Baltık bölgelerinin de merkezinde bulunmaktadır. Birçok havayolu firmasının faaliyette bulunduğu havalimanı, Avrupa'nın tüm noktalarına en kısa uçuş sürelerinde ulaşılabilmesini sağlamaktadır.
- **Kolay İş Kurulumu:** Dünya Bankası raporlarına göre, Danimarka dünyada en kolay iş kurulabilen ülkelerden birisidir. Bir gün içinde işletme açılıp 5 hafta içerisinde de oturma ve çalışma izinleri elde edilebilmektedir.
- **Teknoloji:** Temiz teknoloji ve tıp biliminde dünya lideri olan Danimarka'da elektrik üretiminin %50'den fazlası milli rüzgâr enerjisine dayanmaktadır. Danimarkalı firmalar, küresel rüzgâr enerjisi piyasasının üçte birini oluşturmaktadır.
- **Deneme Pazarlaması:** Danimarka'nın deneme pazarlaması için en iyi ülke olarak kabul görmesi dışında ayrıca ülkede birinci sınıf bilişim altyapısı mevcuttur.
- **Yaşam Standardı:** Danimarka dünyanın en mutlu ülkelerinden birisi olarak öne çıkmaktadır, bununla birlikte Kopenhag da dünyanın en yaşanabilir şehirleri arasında gösterilmektedir. Çalışma ve oturma izni ile birlikte Danimarka'nın tüm sosyal hizmetlerine erişim mümkündür.
- Halkın değişik lezzetlere, organik ürünlere, moda ve tasarıma önem vermesi, Türkiye'nin de bu konuda yeterli üretim birikimine sahip olması tekstil ve gıda alanında fırsatlar doğurmaktadır.
- İsveç ve Danimarka'yı bağlayan Öresund köprüsü girişimcilerin İskandinavya'ya açılımını kolaylaştırmaktadır. Bu amaçla İskandinavya pazarında genişlemek isteyen istikrarlı firmalarımızın Danimarka'da ofis ve mağaza açmaları hem marka yaratma hem de piyasada tutunma açısından avantajlı olacak ve pazarda önemli fırsatlar sağlayacaktır. E-ticarete yönelecek firmaların da yine bu coğrafyada ofis/depo kurması faydalı olacaktır.
- Çin tekstil ve hazır giyim sektöründe Danimarka'ya mal tedarik eden birinci sıradaki ülke olup, Türkiye dördüncü sırada yer almaktadır. Rakibimiz durumunda olan Çin'in coğrafi

- olarak uzak oluşu, artan nakliye maliyetleri ve halktaki Çin malının kalitesinin düşüklüğü yönündeki imaj Türk tekstil ve hazır giyim sektörü için bir fırsat olarak görülmektedir.
- Avantaj yaratacak sektörler olan tekstil, hazır giyim, gıda ve otomotiv yan sanayi ürünleri haricinde inşaat, makina ve ekipmanlarının iş gücü maliyetlerinin yüksek oluşuna paralel olarak artış göstermesi bu alandaki Türk üreticileri için bir fırsattır.
  - Karayolu ile taşıma maliyetlerinin yüksek oluşu Türk lojistik firmaları açısından zorluk oluşturmaktadır. Almanya'ya nispetle Danimarka'ya gelen ürünün nakliye masrafı daha büyük yekûn teşkil etmektedir. Bunun nedeni ise Türkiye'de mukim güçlü nakliye firmalarının coğrafi ya da diğer nedenler ile Danimarka'da istenilen düzeyde organize olmamalarıdır. Organize olmaları durumunda lojistik sektörünün güçlenmesi mümkündür.
  - Yenilenebilir enerji üretimi alanındaki üstün rekabet gücü ve bu ürünlerin yurtdışına pazarlanması Danimarkalı firmaların hedefleri arasındadır. Ancak iş gücü maliyetlerinin yüksekliği dışa açılım konusunda Danimarka açısından bir dezavantaj oluşturmaktadır. Türkiye'deki girişimci yapısı, iş gücü maliyetlerindeki göreceli avantajı Türk firmaları açısından işbirliği yapmada bir fırsata sebep olmaktadır.

#### *Tehditler*

- Özellikle süpermarket ve dağıtım kanallarında (Coop ve Salling Group) ülkedeki tekeli yapı bu pazarlara giriş açısından zayıf bir yön olarak karşımıza çıkabilmektedir. Zira bu firmalar geleneksel olarak komşu ülke firmaları ile daha fazla alışveriş ilişkisi içerisinde.
- Genelde Avrupa Birliği, özelde ise Almanya, İsveç ve Hollanda ile olan ticari ilişkinin yoğunluğu köklü bir geçmişe sahiptir. Bu durum ticari alışkanlıklara ve başka ülkelere açılmada bir tehdit oluşturmaktadır.
- Türk ürünleri yeterince tanınmamakta ve Türk ürünlerinin kalitesinin yüksekliği konusunda yeterince bilgi bulunmamaktadır.
- Danimarkalı halkın tüketim alışkanlıkları geleneksel İskandinavya tarzını göstermektedir. Örneğin bulgur, kuru bakliyat gibi geleneksel Türk lezzetlerine eğilim düşüktür.
- Nüfusun azlığı piyasanın dar olması sonucunu doğurmakta olup müteşebbislerimiz açısından ülkeye girişimde tereddütte neden olmaktadır. Diğer ülkeler de ürünlerini bu pazarda pazarlamak amacıyla çok çeşitli ürün piyasaya sevk etmekte, bu da kıyasıya bir rekabete sebep olmaktadır.
- İş gücü maliyetinin, genel olarak piyasa fiyatlarının ve vergi oranlarının yüksekliği Türk girişimciler açısından tereddütte neden olmaktadır.

### **b. Şirket Kurulumuna İlişkin Mevzuat**

#### **1. Şirket Kuruluşu**

Danimarka'da, yabancıların şirket kurmaları ile ilgili son derece basit ve hızlı işleyen bir mevzuat bulunmaktadır. Bu ülkede yabancıların ortaklık dışında, "kamu limited şirketi - A/S" ve "özel limited şirketi - ApS" olmak üzere iki şekilde şirket kurma hakları bulunmaktadır. Bunun dışında, genel (basit) ve limited ortaklık şeklinde de şirket kurma imkanı bulunmaktadır. Bunlar içerisinde, ApS'ler Danimarka'da yabancıların kurdukları şirketler arasında çok büyük bir çoğunluğu teşkil etmektedir. Söz konusu şirketler, gerek doğrudan herhangi bir firma ile organik bağı olmadan, gerek ofis, şube şeklinde kurulan şirketleri kapsamaktadır.

Danimarka'daki her şirketin bir CVR (Central Business Register) numarası ile Danish Business Authority'nin (DBA) çevrimiçi kayıt sistemine (<https://indberet.virk.dk/>) kayıtlı olması gerekmektedir. Bu kayıt işleminden 670 DKK ücret alınmaktadır.

Bir şirketin, işe başlamadan en az 8 gün önce resmi olarak kayıt edilmiş olması gerekmektedir. Şirket kayıtları için, DBA şirkete ait bir “MitID” (bir bireyin internetteki özel ve genel hizmetlere ulaşabilmesi için gereken dijital imzası) (<https://www.mitid.dk/en-gb/>) ile kayıt yaptırılmasını talep etmektedir. Bir MitID alabilmek için de oturma ve çalışma iznine sahip olunması beklenmektedir.

Bu sebeple, bu işlem sürecinde bir avukat veya mali müşavirlik firmaları ile çalışılması Danimarka makamlarınca önerilmektedir.

Şirketin kayıt süreci birkaç saat içinde tamamlanabilmektedir. Ancak, DBA’nın manuel kontrol istemesi halinde bu süre 2 ila 4 hafta sürebilir. Şirket kaydı için gerekli olan belgeler aşağıdadır:

- 20,000 DKK tutarında işletme sermayesinin Danimarka’daki hesabınıza transferi. Bu tutar, gelecekte herhangi bir zamanda ana firmaya borç olarak transfer edilebilir. Sermaye tutarı kurucuların özel hesabından avukat ya da mali müşavirin şirket kuruluşları için kullanmış olduğu müşteri hesabına havale yapılır. Daha sonra bu miktar şirketin banka hesabı açıldıktan sonra müşteri hesabından şirket hesabına havale edilir.
- Şirketin, icra kurulu ve yönetim kurulu üyelerinin isimlerinin pasaport fotokopilerinin tedarik edilmesi. (şirketin icra ve yönetim kurulu üyeleri Danimarka dışında da ikamet edebilir.)
- Şirketin yapısı ve kuruluş belgeleri
- Ana şirketin yapısının aidiyetinin açık bir tanımı ve belirgin hissesi olan sahiplerinin pasaport fotokopileri.

## **2. Şube Açılması**

EEA üyesi ülkeler, merkezi EEA ülkesinde ise ilave bir izne olmadan Danimarka’da temsilcilik açabilirler. Diğer ülke firmaları karşılıklılık ilkesine göre temsilcilik açabilmektedirler.

Yabancı şirketin merkezinin Danish Business Authority’ye (DBA) temsilcilik ofisini kayıt ettirmesi gerekmektedir. Bu kayıt için aşağıdaki belgelerin Dancaya çevrilerek DBA’ya verilmesi gerekmektedir (İngilizce belgeler kabul edilebilmektedir):

- Ana şirketin kuruluş belgesinin kopyası
- Üç aydan eski olmamak koşuluyla ana şirketin yasal olarak faaliyette olduğunu ve temsilcilikle bağlantısını gösterir belge
- Temsilcilik Müdürünün yetki belgesi ve Danimarkalı değil ise pasaport fotokopisi
- AB/EEA dışındaki ülkeler için karşılıklılık belgesi

Kayıtlı temsilciliklerin, “filial (temsilcilik)”, ana şirket ve ülke adını içermesi gerekmektedir. Uygulanan vergi oranları Danimarkalı şirketler ile aynıdır. Ancak temsilciliklerin kar vergisi bulunmamaktadır. Temsilcilik kurmanın avantajı, ana şirkete kar aktarımında vergi stopajından muaf olmalarıdır. ÇVÖ çerçevesinde bu muafiyet zaten anlaşma olan ülkelere sağlanabilmektedir.

## **3. Temsilcilik Açılması**

Yabancı bir şirket, pazarlama gibi pazara giriş amaçlı olarak kısıtlı faaliyetlerde bulunmak üzere temsilcilik ofisi açabilirler. Temsilcilik ofisleri Danimarka’da vergiye tabi değildir. (<https://investindk.com/our-services/how-to-set-up-a-business-in-denmark>)

## **4. Şirketin Feshi veya Küçültülmesi**

Danimarkalı bir şirketi kapatmak, bir sonlandırma beyanı ile birlikte (eğer ödenecek bir borç yok ise) bir tasfiye süreci gerektirir. Her iki süreç de bir avukatın ve mali müşavirin yardımını gerektirmektedir. Mali müşavir tarafından düzenlenen denetçi raporu gerekmektedir.

Invest in Denmark, Danimarka’da şirket kurmak isteyen şirketler için yerel kuruluşlar ile bağlantıya geçilmesi, analiz yapılması dâhil olmak üzere her türlü yardımı sağlamaktadır.

Şirketin küçülmeye gitmesi, çalışanları işten çıkarmak için geçerli bir sebeptir, fakat mavi yaka (sendika kuralları uygulanır) ve beyaz yaka (kontrattaki kurallar uygulanır) işçilere farklı kurallar uygulanmaktadır. Ancak Danimarkalı sendikalar genellikle işbirliğine yatkındır.

### **Şirket Kurulumuna İlişkin Diğer Prosedürler**

#### **Vergi Kurumuna Kayıt**

Şirketin kaydı sırasında, Danish Business Authority gerekli bilgileri vergi tahsili ve KDV’den sorumlu olan SKAT’a (Danimarka Gümrük ve Vergi Yönetimi) ([skat.dk](http://skat.dk)) gönderir.

SKAT; şirketlere vergi, KDV, harç meselelerinde tavsiyelerde bulunmaktadır.

Şirket faaliyete başlamadan en az 8 gün önce DBA’ya kayıt edilmiş olmalıdır.

Şirketin aşağıda belirtilen hususlar için ayrı ayrı kayıt edilmesi gereklidir:

- KDV kaydı: Danimarka’da ürün veya hizmet sağlayan şirketler için (sadece 50,000 DKK’dan daha yüksek gelir elde eden şirketler).
- Sigorta kaydı: KDV’den muaf bir şekilde satış yapan şirketler için.
- Gümrük Harçları: Gümrük vergisine tabi toptan malların üretimini, pazarlamasını veya alımını yurtdışında yapan şirketler için.
- İthalat - ihracat – Avrupa Birliği dışındaki ülkelerde iş yapan şirketler için.
- A-vergisi (gelir kaynağında kesinti) – Şirket çalışanı var ise.

Kurumsal vergilendirme ile ilgili daha fazla bilgi için aşağıdaki linkten ayrıntılı bilgi edinilebilir: <https://skat.dk/en-us/businesses/companies-and-foundations/companies-and-foundations/paying-tax-on-account-and-corporation-tax>

#### **İşe Alım Sözleşmeleri**

Şirket içi istihdam edilecek çalışanlar için Danimarka yasalarına uygun bir şekilde, var olan sözleşmelerin yeni sözleşmeler ile değiştirilmesi gereklidir. Bütün işverenlerin zorunlu endüstriyel yaralanma sigortası yapmaları gereklidir. Bu işlem bir gün içinde tamamlanabilmekle ve hiçbir ücret gerektirmemektedir. Söz konusu sigorta, maaşlara işverenin bir katkısı olarak eklenmekte olup, oransal olarak dünyadaki en düşük rakamlar arasındadır (Örneğin; İsveç: maaşın %31.42; Danimarka: yaklaşık olarak 10,000-12,000 DKK arasında sabit). Danimarka işçi piyasasında çalışma şartları da dâhil olarak, işe alımın detaylı bir açıklaması linklerde mevcuttur:

<https://www.workindenmark.dk/for-employers/>  
<https://investindk.com/our-services/danish-labour-market>

Konuyla ilgili faydalı  
adres: Danimarka Göçmen  
Servisi  
(Udlændingestyrelsen)  
Ryesgade 53  
DK-2100 Copenhagen Ø  
Telefon: +45 35 36 66 00  
Web sitesi: [nyidanmark.dk](http://nyidanmark.dk)

### **Çalışanların Danimarka'ya Transferi**

Çalışanın milliyetine bağlı olarak farklı kurallar uygulanabilir:

- Avrupa Birliği vatandaşı olmayan çalışanların, Danimarka'ya gelmeden önce hem oturma hem de çalışma iznine sahip olmaları gerekir.
- Avrupa Birliği vatandaşları Danimarka'da 3 aya kadar izinsiz çalışabilir.
- İskandinav ülkelerinin vatandaşları ise Danimarka'da izinsiz çalışabilir.

Oturma ve çalışma izni başvuruları (her kişi için bir başvuru) işveren ve çalışan tarafından veya direkt olarak Danimarkalı bir avukat tarafından doldurulabilmektedir.

Oturma ve çalışma izinlerini Ödeme Limit Şeması'na (Pay Limit Scheme) uygun olarak alabilmek için, çalışanın aylık en az 35.600 DKK maaş alması gerekmektedir. Ayrıca, çalışanın, çalışma şartlarının ve maaşının belirtildiği yazılı bir iş sözleşmesi veya iş teklifine sahip olması gerekmektedir. Bu çalışma şartları ve ücretler Danimarka standartlarıyla uyumlu olmalıdır.

Ödeme Limiti Şeması ile ilgili daha fazla bilgi için:

<https://www.nyidanmark.dk/en-GB/Applying/Work/Pay%20limit%20scheme>

Oturma ve çalışma izni başvuruları Ödeme Limiti Şeması'na tabi olan "AR1" formu üzerinden doldurulmalıdır. Ödeme Limiti Şeması'na tabi her başvurunun ücreti yaklaşık 3.200 DKK olmakla birlikte Türk Vatandaşlarına [muafiyet](#) uygulanmaktadır.

AR1 başvuru formu, biri işverenin doldurduğu bir diğeri de çalışanın doldurduğu iki kısımdan oluşur. <https://nyidanmark.dk/en-GB>

### **Maaş Bordroları ve Banka Hesaplarının Oluşturulması**

Genellikle, Danimarka'da bir şirket kuran yabancı şirketlere vergi beyannameleri dosyalanması, ön muhasebenin ayarlanması, KDV raporlaması, bordrolar vs. şirket tarafından halledileceği için Danimarkalı bir muhasebeci veya denetmen ile iletişime geçmeleri önerilmektedir.

Bir banka hesabı açılması: Kurumsal bir banka hesabı açılabilmesi için gerekli olan "kurumsal banka hesabı açma başvurusu" formu gereklidir. Söz konusu form herhangi bir Danimarkalı bankadan elde edilebilir. Form, ana şirketin merkezinin yer aldığı ülkedeki bir bankadan bir referans veya öneri ile Danimarkalı bankaya geri götürülmelidir. Banka hesabı açmak için başvuru yapmadan önce işletme bütçesi, faaliyet bütçesi, iş planı hazırlanması gerekmektedir.

### **Ofis Yeri**

Firma kuruluş aşamasında, geçici adres olarak, bir avukatlık firması ile anlaşılması halinde, avukatlık firması adresi geçici adres olarak kullanılabilir. Danimarka'da ofis kiralanması konusunda, Invest in Denmark, şirket kıstaslarına uygun bir yer bulmanıza yardımcı olmakta ve emlakçıların bir listesini sağlamaktadır. Danimarka'da aylık kiralanabilen ve işletme büyüdükçe bilim parkı gibi ek olarak İşletme Paketi çözümlerine sahip birçok esnek ofis yerleşimini içerir.

### **Faaliyete Geçiş Sonrası**

Bir muhasebe şirketi Danimarka’da kurulan şirketin yıllık mali hesaplarını tutabilir. Şirket iki yıl çalışıp aşağıdaki limitlerin 2 tanesini aşmadığı sürece, bir denetlemeye tabi tutulmamaktadır:

- a- Bilanço tablosu 4 milyon DKK
- b- Net ciro 8 milyon DKK
- c- Ortalama tam zamanlı çalışanların mali yıl içerisinde 12 kişiden az olması

Bir mali yıl, prensip olarak belirtilen herhangi bir zamanda başlayabilir, ancak en pratik yol ana şirketin mali yılını takip etmektir – en yaygın başlama tarihleri 1 Ocak veya 1 Temmuz’dur.

Şirket muhasebecisinin, şirket büyüklüğüne ve talebine göre aylık, üç aylık veya altı aylık olarak, vergi dairesine KDV bildirimi yapması gerekmektedir.

Danimarkalı şirket ayrı bir yasal tüzel kişiliktir, bundan dolayı da Danimarka’nın kurumsal vergilendirmesine tabidir. Kurumsal vergi oranı %22’dir.

Kişisel gelir vergisi ise milli vergi, şehir vergisi ve isteğe bağlı kilise vergisinin bir birleşimidir. En düşük vergi oranı yaklaşık %36 ile %52 arasında değişmektedir (kilise vergisi ve iş gücü pazarı katkısı hariç). Belirli ödenek ve kesintilere izin verilmektedir.

Yabancı ülkede yaşayanlar için vergi kuralı: Belirli şartların sağlanması durumunda, daha düşük bir vergi oranından yararlanma olasılığı mevcuttur. Yabancı araştırmacı ve kalifiye çalışanlar için aylık maaşı en az 66.600 DKK olanlar): 7 yıla kadar %27

### **c. Vergi Uygulamaları**

#### **Genel**

Danimarka’da şirketleri en çok etkileyen dolaysız vergi kurumlar vergisidir. Dolaylı vergilerin en önemlileri, KDV, transfer vergisi, emlak vergisi, damga vergisi ve yeşil vergilerdir. Diğer vergiler stopaj, sosyal güvenlik katkıları, akaryakıt vergisidir. Ülkede, şubeler ve temsilcilikler için kurumlar vergisi yoktur. Ayrıca, kar payı vergisi, sermaye vergisi, zenginlik vergisi bulunmamaktadır.

Danimarka vergi mevzuatı, Faroe adalarını ve Grönland’ı kapsamamaktadır. Bu bölgelerin kendi vergi kanunları vardır.

#### **Vergi İdaresi**

Vergi kanunlarını çıkarma yetkisi parlamentodadır, ancak Kral ve bir bakan tarafından onanması gerekmektedir. Vergi Bakanlığı, vergilerin toplanmasından ve idaresinden sorumludur. Vergi Bakanlığına bağlı Vergi Bölümü ve Vergi İdareleri (SKAT) mevzuat ve vergi politikaları, temyiz mahkemeleri ve tahkim konularında Bakanlığa yardımcı olmaktadır. Vergi Bölümü mevzuat ve uluslararası anlaşmaların müzakerelerinden, SKAT ise günlük vergi uygulamalarından sorumludur.

#### **Beyanname ve Muhasebe kayıtları**

Bir muhasebe şirketi Danimarka’da kurulan şirketin yıllık mali hesaplarını tutabilir. Şirket iki yıl çalışıp aşağıdaki limitlerin 2 tanesini aşmadığı sürece, bir denetlemeye tabi tutulmamaktadır:

1. Bilanço tablosu 4 milyon DKK
2. Net ciro 8 milyon DKK
3. Ortalama tam zamanlı çalışanların mali yıl içerisinde 12 kişiden az olması

Bir mali yıl, prensip olarak belirtilen herhangi bir zamanda başlayabilir, ancak en pratik yol ana şirketin mali yılını takip etmektir – en yaygın başlama tarihleri 1 Ocak veya 1 Temmuz’dur.

Şirket muhasebecisinin, şirket büyüklüğüne ve talebine göre aylık, üç aylık veya altı aylık olarak, vergi dairesine KDV bildirimi yapması gerekmektedir.

Kişisel gelir vergisi ise milli vergi, şehir vergisi ve isteğe bağlı kilise vergisinin bir birleşimidir. En düşük vergi oranı yaklaşık %36 ile %52 arasında değişmektedir (kilise vergisi ve iş gücü pazarı katkısı hariç). Belirli ödenek ve kesintilere izin verilmektedir.

- Yabancı ülkede yaşayanlar için vergi kuralı: Belirli şartların sağlanması durumunda, daha düşük bir vergi oranından yararlanma olasılığı mevcuttur. Yabancı araştırmacı ve kalifiye çalışanlar için aylık maaşı en az 66.600 DKK olanlar): 7 yıla kadar %27

### **Verginin Hesaplanması**

Kişisel gelir vergisi ise milli vergi, şehir vergisi ve isteğe bağlı kilise vergisinin bir birleşimidir. En düşük vergi oranı yaklaşık %36 ile %52 arasında değişmektedir (kilise vergisi hariç). Belirli ödenek ve kesintilere izin verilmektedir.

- Yabancı ülkede yaşayanlar için vergi kuralı: Belirli şartların sağlanması durumunda, daha düşük bir vergi oranından yararlanma olasılığı mevcuttur. Yabancı araştırmacı ve kalifiye çalışanlar için aylık maaşı en az 66.600 DKK olanlar): 7 yıla kadar %27

### **Vergi ve Zorunlu katkılar**

| <b>Vergi ve Zorunlu Katkı Türü</b>  | <b>Ödeme Sayısı</b> | <b>Ödeme Türü</b> | <b>Saat</b> | <b>Vergi Oranı</b>                                  | <b>Vergi Bazı</b>       | <b>Toplam vergi Oranı (Karın %'si olarak)</b> |
|-------------------------------------|---------------------|-------------------|-------------|-----------------------------------------------------|-------------------------|-----------------------------------------------|
| Emlak Vergisi                       | 1                   | online            |             | Arazi değerinin % 3.4’ü ve bina değerinin % 0.98’si | Emlak değeri            | 2.67                                          |
| Kurumlar Vergisi                    | 3                   |                   | 25          | 22%                                                 | Kar                     | 19.01                                         |
| ATP Zorunlu-İşveren katkısı)        | 0                   | ortak             |             | Sabit tutar (çalışan başına 4,700 DKK)              | Sabit tutar             | 1.42                                          |
| Sosyal sigorta işveren payı         | 0                   | ortak             |             | Sabit tutar (çalışan başına 3,750 DKK)              | Sabit tutar             | 1.13                                          |
| Sosyal güvenlik işveren katkısı     | 1                   | online            | 65          | Sabit tutar (çalışan başına 2,160 DKK)              | Sabit tutar             | 0.65                                          |
| Çevre vergisi                       | 1                   |                   |             | Sabit tutar (1 ton çöp başına 475 DKK)              | Çöp ağırlığı            | 0.06                                          |
| Taşıt vergisi                       | 1                   |                   |             | Sabit tutar (1000 - 4,500 DKK)                      | Aracın ağırlığı         | 0.02                                          |
| Sigorta sözleşmeleri vergisi        | 1                   |                   |             | 1.1%                                                | Sigorta bazı            | 0.01                                          |
| Çalışanların sosyal sigorta vergisi | 0                   | ortak             |             | 8%                                                  | Toplam brüt maaş tutarı | 0.00                                          |

|                                      |             |        |              |                        |                             |              |
|--------------------------------------|-------------|--------|--------------|------------------------|-----------------------------|--------------|
| Çalışanların sosyal güvenlik katkısı | 0           | ortak  |              | DKK 1,080              | Sabit tutar                 | 0.00         |
| Katma Değer vergisi                  | 1           | online | 40           | 25%                    | Katma değer                 | 0.00         |
| Akaryakıt vergisi                    | 1           |        |              | Litre başına 3.495 DKK | Akaryakıt fiyatına dahildir | 0.00         |
| <b>Toplam:</b>                       | <b>10.0</b> |        | <b>130.0</b> |                        |                             | <b>25.00</b> |

#### Gelir vergileri

| Vergi Türü                  | Kar üzerinden % |
|-----------------------------|-----------------|
| Gelir Vergisi               | 19.0            |
| İstihdam vergisi ve katkısı | 3.2             |
| Diğer vergiler              | 2.8             |

#### Amortisman

Amortisman oranları ve metodu, menkulün türüne göre değişmektedir. Makine, teçhizat, bazı gemi ve motorlu araçlar yılda %25 amortismanına tabidir. Uçak, gemi ve sondaj gemileri gibi uzun ömürlü teçhizat için yıllık %15'tir.

Sınai binalar 25 yıl üzerinden yıllık % 4 amortisman oranına sahiptir. Ofis ya da konut vergi amortismanına tabi değildir. Ulaştırma altyapısı, depo, su, elektrik, gaz ve atık su, iletişim altyapısı ve demiryolu teçhizatı düşen oranlarda %7 amortismanına tabidir. Patent, know-how ve lisanslar için vergi mükellefleri 1'den 7 yıla kadar amortisman seçebilir.

#### Vergiden Muafiyet

Danimarka 73 ülke ile çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları ile kar payından alınan vergi, faiz ve telif ücretlerinden indirim sağlayan vergi anlaşmaları vardır. Ayrıca, Faroe Adaları, Finlandiya, İzlanda, Norveç ve İsveç ile Kuzey Vergi Anlaşmasına (Nordic Tax Treaty) taraftır.

#### Diğer Vergiler

Hidrokarbon vergisi: Maden arama faaliyetleri bu vergiye tabidir. Madencilik Üretim tesislerinin inşası, işletimi de bu vergiye tabidir. Maden çıkarmadan elde edilen gelir % 52 hidrokarbon vergisine ve %22 kurumlar vergisine tabidir. Dolayısıyla efektif vergi oranı %63'e ulaşmaktadır.

#### d. Sosyal Güvenlik Uygulamaları

Şirket içi istihdam edilecek çalışanlar için Danimarka yasalarına uygun bir şekilde, var olan sözleşmelerin yeni sözleşmeler ile değiştirilmesi gereklidir. Bütün işverenlerin zorunlu endüstriyel yaralanma sigortası yapmaları gereklidir. Bu işlem bir gün içinde tamamlanabilmekte ve hiçbir ücret gerektirmemektedir. Söz konusu sigorta, maaşlara işverenin bir katkısı olarak eklenmekte olup, oransal olarak dünyadaki en düşük rakamdır (Örneğin; İsveç: maaşın %31.42; Danimarka: yaklaşık olarak 10.000-12.000 DKK arasında sabit).

Danimarka işçi piyasasında çalışma şartları da dâhil olarak, işe alımın detaylı bir açıklaması linkte mevcuttur: <https://investindk.com/our-services/danish-labour-market>

Çalışanın milliyetine bağlı olarak farklı kurallar uygulanabilir:

- Avrupa Birliği vatandaşı olmayan çalışanların, Danimarka'ya gelmeden önce hem oturma hem de çalışma iznine sahip olmaları gerekir.
- Avrupa Birliği vatandaşları Danimarka'da 3 aya kadar izinsiz çalışabilir.
- İskandinav ülkelerinin vatandaşları ise Danimarka'da izinsiz çalışabilir.

Oturma ve çalışma izni başvuruları (her kişi için bir başvuru) işveren ve çalışan tarafından veya direkt olarak Danimarkalı bir avukat tarafından doldurulabilmektedir.

Oturma ve çalışma izinlerini Ödeme Limit Şeması'na (Pay Limit Scheme) uygun olarak alabilmek için, şirket yıllık en az 375.000 DKK ciroya sahip olması gerekmektedir. Ayrıca, çalışanın, çalışma şartlarının ve maaşının belirtildiği yazılı bir iş sözleşmesi veya iş teklifine sahip olması gerekmektedir. Bu çalışma şartları ve ücretler Danimarka standartlarıyla uyusmalıdır. Ödeme Limiti Şeması ile ilgili daha fazla bilgi için: <https://www.nyidanmark.dk/en-GB/Applying/Work/Pay%20limit%20scheme>.

Oturma ve çalışma izni başvuruları Ödeme Limiti Şeması'na tabi olan "AR1" formu üzerinden doldurulmalıdır: <https://www.fyidenmark.com/support-files/salaried-application.pdf>

Uluslararası Vatandaş Hizmetleri hakkında daha fazla bilgi için: [www.icitizen.dk](http://www.icitizen.dk)

## **2. Potansiyel Yatırım Alanları**

Danimarka ile ticari ilişkilerde ülkenin gelişmiş teknolojisi göz önüne alınarak işbirliği olanakları artırılmalıdır. Bu kapsamdaki sektörler yenilenebilir enerji, gıda işleme, demir-çelik ürünleri, demir ve demir dışı metaller, elektrik-elektronik, kimyevi maddeler, taşıt araçları ve yan sanayi, ilaç ve enerji sektörüdür.

## **B. YABANCI YATIRIM MEVZUATI VE YATIRIM TEŞVİKLERİ**

### **1. Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı**

Danimarka, yabancı yatırımları Dışişleri Bakanlığı'na bağlı Invest in Denmark kuruluşu yoluyla teşvik etmektedir. Ayrıca yerel kurumlar da kendi bölgelerindeki yatırımları teşvik etmektedir. AB üyesi olarak Danimarka, mal, sermaye, kişi ve bazı hizmetlerin serbest dolaşımı konusunda AB kurallarına tabidir. AB ve üçüncü ülke yatırımcıları arasında ayırım uygulanmamaktadır. Yabancı yatırımlar için alınması gereken ilave izinler bulunmamaktadır. Gayrimenkul alımında sadece yazlık ve Danimarka'da ev edinimi konusunda İçişleri Bakanlığından izin alınması gerekmektedir. İşlemler genellikle iki ayda tamamlanmaktadır. Silah üretiminde, hisselerin en fazla %40'ı ve oy oranının en fazla %20'si yabancı ortağa ait olabilir. Hava taşıtlarında, sadece EEA üyelerine izin verilmekte olup, istisna uygulanabilmektedir. Gemi sahipliği AB vatandaşlarına ve "Danimarka ağırlıklı yabancı şirketlere" verilmektedir.

### **2. Yatırım Teşvik Mevzuatı**

Dünya Bankası'nın son olarak 2020 yılında yayınlanan İş Yapma Kolaylığı raporunda, Danimarka dünyada en iyi dördüncü ülke, Avrupa'da ise birinci ülke olmuştur. Dönemin Dışişleri Bakanı, Danimarkalı ve yabancı iş çevreleri için uygun ve etkin bir ortam yaratılmasının öncelikleri arasında yer aldığını, yabancı yatırımcıların dünyada iş ortamı olarak en iyi dördüncü ülke olan Danimarka'da yatırımlarını artırmalarını beklediğini belirtmiştir.

Yabancı yatırımların çekilmesiyle ilgili kuruluş olan Invest In Denmark'ın kamuoyuna açıkladığı 2024-2027 yıllarını kapsayan ulusal stratejinde, özellikle teknoloji ve bilgi yoğun yatırımlara odaklanmaktadır. Bu tür yatırımların, Danimarka iş dünyasında üretkenliği ve inovasyonu artırdığı ve güçlü alanların gelişimini desteklediği düşünülmektedir. Stratejinin hedeflerinden biri, 2027'ye kadar yatırım projelerinin dörtte üçünün teknoloji ve bilgi yoğun olmasıdır. Odak alanları arasında Yaşam Bilimleri (Life Science), Gıda (Food), Teknoloji (Tech) ve Temiz Teknoloji (Cleantech) bulunmaktadır.

Söz konusu strateji belgesinde, yeşil geçişi hızlandıran ve sorumlu iş uygulamalarına katkıda bulunan yatırımları çekmek diğer bir odak noktasıdır. Bu doğrultuda, Paris Anlaşması'nın hedeflerine ve Danimarka'nın sera gazı azaltma hedeflerine katkıda bulunacak yatırımların çekilmesine öncelik verilmektedir. Stratejinin hedeflerinden biri, genel yatırım projelerinin %50'sinin 2027'ye kadar sürdürülebilir olmasıdır.

Finansal bir teşvik veya vergi muafiyeti imkânı getirmeyen strateji temel olarak ülke genelindeki paydaşları yatırımcılarla bir araya getirerek yapılacak yatırıma ilişkin kapsamlı danışmanlık hizmeti vermeyi amaçlamaktadır. Konu hakkında yapılan açıklamalarda ülkeye çekilecek ve iklim konusundaki önceliklere uyum sağlayacak yatırımların Danimarka'da hayata geçeceğini ve ürünlerin dünyaya ihraç edileceği ifade edilmiştir.

Danimarka tarafından yatırımcılara sağlanan desteklere <https://investindk.com/for-danish-partners/invest-in-denmark-strategy-2024-2027-uk-version> adresinden ulaşılması mümkündür.

## **C. DANİMARKA'DAKİ TÜRK YATIRIMLARI**

### **1- Yatırım Envanteri:**

Danimarka İstatistik Kurumu verilerine göre, 2023 yılı sonu itibariyle ülkemizin Danimarka'da doğrudan yatırım stoku bulunmamaktadır.

### **2- Önde Gelen Yatırımlar ve Sektörler Hakkında Bilgilendirme**

Danimarka'da Dışişleri Bakanlığı'na bağlı Invest In Denmark kuruluşu, yabancı yatırımlardan sorumludur. Anılan kuruluş, [investindk.com](https://investindk.com) adresinden Danimarka'da yatırım yapma ve işyeri açmaya yönelik olarak; işgücü, piyasa, vergi, finansman ve diğer başlıklarda ayrıntılı bilgilere ulaşılması mümkündür.

### **Sanayi**

Danimarka, gelişmiş ve yenilikçi bir sanayi sektörüne sahip olup, yüksek teknoloji, sürdürülebilir üretim ve ihracata dayalı bir ekonomi modelini benimsemektedir. Sanayi ve inşaat (ikincil üretim) ülke GSYİH'sinin %20'ni oluşturmaktadır. Danimarkalı büyük üreticiler, gıda işleme, ilaç, metal ürünler ve makine alanlarında faaliyet göstermektedir. Özellikle rüzgar enerjisinde dünya liderlerinden biridir. Vestas, Ørsted ve Siemens Gamesa gibi firmalar küresel ölçekte faaliyet göstermektedir. Ülke, 2050 yılına kadar fosil yakıtlardan tamamen bağımsız

olmayı hedeflemektedir. Gıda İşleme ve Tarım Teknolojileri bakımından Danimarka, süt ürünleri ve et üretimi konusunda Avrupa'nın önde gelen ülkelerindendir. Arla Foods ve Carlsberg gibi büyük gıda ve alkollü içecek şirketleri dünya çapında faaliyet göstermektedir. Gıda sanayisi, sürdürülebilir ve organik üretim konularına odaklanmaktadır.

İlaç ve Biyoteknoloji alanında, Novo Nordisk ve Lundbeck, Danimarka merkezli büyük ilaç firmalarıdır. Ülke, diyabet ve nöroloji ilaçları alanında küresel ölçekte güçlü bir konuma sahiptir. Medikal teknoloji ve biyoteknoloji, Danimarka'nın sanayi yatırımları arasında önemli bir yere sahiptir.

Hassas mühendislik ve otomasyon sistemleri Makine ve Metal Sanayi sektörünün temelini oluşturmaktadır. Rüzgar türbinleri, gemi motorları ve tarım makineleri üretimi güçlüdür. Danfoss, iklimlendirme ve enerji verimliliği çözümleri sunan önemli Danimarkalı şirketlerden biridir. Robot teknolojileri, yapay zeka ve dijital hizmetler hızla büyümektedir. Bang & Olufsen, yüksek kaliteli elektronik ürünleriyle bilinmektedir. LEGO oyuncak alanında lider konumdadır. Telekomünikasyon ve yazılım sektörü, Danimarka'da güçlü girişimlere sahiptir. Gemi İnşa ve Denizcilik alanında, Maersk, dünyanın en büyük konteyner taşımacılığı şirketlerinden biridir. Yeşil gemi teknolojileri ve karbon salınımını azaltan çözümler, sektörün öncelikli hedeflerindendir. Danimarka'da ana sanayide büyüyen bu şirketler, üretim ve lojistik maliyetlerini düşürmek amacıyla üretimlerinin tamamını ya da bir kısmını Danimarka dışına (Orta Avrupa, Uzak Asya ve Latin Amerika ülkeleri başta olmak üzere) taşımıştır.

## **Enerji**

Danimarka'nın 2050 yılına kadar tüm enerji ihtiyacını yenilenebilir enerjiyle karşılar hale gelmesi hedeflenmektedir. 2024 yılı itibarıyla ise Danimarka enerjisinin yüzde 83'ünü yenilenebilir kaynaklardan sağlamıştır. Ayrıca, karbon salınımının 2030 yılında 1990 yılına göre yüzde 70 daha düşük olması planlanmaktadır.

Danimarka'nın enerji karışımına baktığımızda yenilenebilir enerjinin payı artarak devam ediyor ve istikrarlı bir şekilde daha yeşil bir enerji karışımına doğru geçiş yapıyor. Danimarka Enerji Ajansı'nın 2023 için yayınladığı "Enerji İstatistikleri Raporu"nda fosil yakıt kullanımının tüm zamanların en düşük seviyesinde olduğu ve yenilenebilir enerji kaynaklarında artış olduğu bilgisi veriliyor. Söz konusu rapora göre, Danimarka'nın kömür tüketimi 2023'te %36 oranında azalmış ve bu, ülkenin enerji istatistiklerinin tarihindeki en düşük seviyesini göstermektedir. Fosil yakıt kullanımının %7,7 oranında azalması, doğal gazda %5'lik, petrol tüketiminde de yaklaşık %4'lük bir düşüş geleneksel enerji kaynaklarından yenilenebilir enerji kaynaklarına geçiş eğilimini açıkça ortaya koymaktadır.

Bu kapsamda, yenilenebilir enerji kullanımı 2023'te %3 oranında büyümüş ve bu büyük ölçüde güneş enerjisi tüketimindeki %35'lik önemli bir artıştan kaynaklanmıştır. Rüzgar, biyogaz ve diğer yenilenebilir kaynaklar da bu büyümeye katkıda bulunarak Danimarka'nın temiz enerji kaynaklarını çeşitlendirme taahhüdünü güçlendirmektedir. 2023 yılında elektrik arzının %82'sinden fazlası bu kaynaklardan karşılanmıştır. Rüzgar enerjisi bu yenilenebilir elektriğin yarısından fazlasına %53,8 oranında katkıda bulunurken, biyokütle %16,4, güneş %9,3 ve biyogaz kalan %2,5'i sağlamaktadır.

## **Madencilik**

Petrol, doğal gaz, çakıl, kum, kireçtaşı, tebeşir, kil ve tuz Danimarka'da bulunabilecek doğal kaynaklardan bazılarıdır. Danimarka'nın Kuzey Denizi'ndeki topraklarında ham petrol ve doğal

gaz, çakıl, tebeşir, kireçtaşı ve kil gibi diğer doğal kaynaklar da yeraltında bulunmaktadır. Danimarkalı şirketlerin yanı sıra büyük uluslararası şirketler de doğal kaynakların çıkarılmasına yardımcı olmaktadır. Ayrıca, Danimarka rüzgar, su ve güneş gibi yeşil enerji kaynaklarından da faydalanmaya çalışmaktadır.

Danimarka'da bulunan nadir toprak elementleri, ham madde, mineral ve madenler açısından verilere bakıldığında, Danimarka İstatistik Kurumundan sağlanan istatistiklere rastlanılmakta ve sınıflandırmanın da maden ve taş ocaklarından elde edilen hem kara hem de denizden çıkarılan maden ve minarellere ilişkin genel olarak taş, çakıl ve kum, kuvars kumu, granit, kil, plastik kil ve bentonit, moler, alçıtaşı ve kireçtaşı şeklinde sınıflandırılmaya tabi tutulduğu görülmektedir. Bununla birlikte, Danimarka'da "moler" olarak bilinen diatomitin ile bentonit de endüstriyel mineraller içinde yer almaktadır.

1970'li yıllarda Kuzey Denizi'nin petrol ve doğal gaz sahalarının keşfi Danimarka'nın enerji konusunda kendi kendine yeterli olmasını sağlamıştır. Ülke bu dönemde ayrıca, elektrik ihtiyacını karşılamak için kömürle çalışan elektrik santrallerini kullanmaya başlamıştır. Ayrıca, elektrik üretiminden kaynaklanan ve israf edilen ısı, evlere ve fabrikalara borularla iletilen suyu ısıtmak için kullanılmaya başlanmış ve merkezi ısıtma (district heating) sektörü ülkede gelişmeye başlamıştır.

2000'li yıllarla beraber Danimarka, ithal ettiğinden daha fazla elektrik, petrol ve gaz ihraç etmeye başlamıştır. Son dönemde, Danimarka daha çevre dostu enerji kaynaklarına yönelmiştir. Kömür yakan elektrik santrallerinin inşası yasaklanmış ve bu süreçte bazı santraller biyoyakıt kullanmaya başlamıştır.

## **Hizmetler**

Danimarka'da hizmetler sektörü ülke GSYİH'sının %73,67'sini oluşturmakta ve toplam istihdamın büyük bölümünü sağlamaktadır. Hizmetler sektöründe bilişim, taşımacılık, turizm ve teknik müşavirlik ve mühendislik hizmetleri öne çıkmaktadır.

Danimarka'nın geleneksel olarak geliştiği alanlardan birisi taşımacılık sektörüdür. 2024 yılı itibarıyla 55,4 milyar USD'nin üzerindeki cirosuyla dünyanın en büyük taşımacılık şirketlerinden birisi olan Maersk Danimarka merkezlidir. Aynı alanda DSV ve yalnızca deniz taşımacılığı alanında DFDS gibi diğer büyük şirketler de Danimarka ekonomisine ciddi katkılar sağlamaktadır.

Danimarka'da bilişim sektörü ciddi bir mesafe kat etmiştir. Danimarka vatandaşlarının %97'si interneti aktif olarak kullanmakta ve çeşitli çevrimiçi hizmetlerin kullanımına aktif olarak katılmaktadır, bu da dijital becerilerin gelişmesine sebep olmaktadır. Ayrıca, vatandaşlar ve kamu otoriteleri arasındaki iletişim de dijital olarak gerçekleşmektedir. (<https://en.digst.dk/numbers-and-statistics/>)

Danimarka, robot ve drone teknolojisi alanında Avrupa piyasasına en kolay giriş noktası konumunda bulunmaktadır. Küresel geliştiriciler, Danimarka'yı Avrupa'nın yaklaşık 500 milyonluk tüketicisine açılma noktası olarak kullanmaktadır. Ses teknolojisi ise Danimarka'nın Bang & Olufsen, Brüel Kjaer, Oticon, Widex ve AM3D gibi markalar ile sunmuş olduğu önemli sektörlerdendir. Bununla birlikte birçok uluslararası kuruluş, bu alanda Danimarka'nın kullandığı devlet-özel sektör ortaklığı modelini örnek almaktadır. Kablosuz ve mobil teknolojilerde Google, Microsoft, Intel, Motorola, Huawei gibi şirketler araştırma ve geliştirme konusunda Danimarka'da yatırım yapmışlardır. C++, C#, TurboPascal ve Visual Prolog gibi yazılım dilleri Danimarkalı programcılar tarafından geliştirilmiştir. Veri merkezleri konusunda

Danimarka, önemli bir yere sahiptir. Örneğin, Apple firması Danimarka Viborg'da 166.000 metre karelik bir veri merkezi kurmuştur.

Danimarka'nın hiyerarşik olmayan ve yeni teknoloji ve çözümlere erken adapte olmuş toplumu, tasarım konusunda elverişli bir test piyasası oluşturmaktadır. Kullanıcı odaklı tasarımlar "Danish Design" kavramını oluşturmakla birlikte son ürünün olabildiğince sade ve kullanışlı olmasına odaklanmaktadır. Bununla birlikte bilişim sektörünün gelişmiş olması tasarımlardaki yeniliklerin de önünü açmaktadır. Tasarımın Danimarka'da en çok öne çıktığı alanlardan birisi de mimarlıktır. Bu alandaki güncel verilere ulaşamamakla birlikte en son 2022 yılı itibarıyla yaklaşık 11 bin kişi bu sektör tarafından istihdam edilmiş ve 1,5 milyar Avroluk ciro yaratılmış ve 194 milyon Avroluk mimari proje ihracatı gerçekleştirilmiştir. <https://www.creativedenmark.com/industries/architecture>

### **Tarım ve Hayvancılık**

Danimarka'nın tarım sektörü, bol yağışlı ılıman bir iklime, düz bir araziye ve verimli topraklara sahip olması sayesinde ideal koşullara sahiptir. Ülkenin toplam alanının %61'i tarımsal amaçla kullanılmaktadır. Danimarka'daki çiftlikler genellikle büyüktür ve ortalama büyüklükleri 83 hektarı bulmaktadır. Hatta çiftliklerin %20'den fazlası 100 hektarın üzerindedir.

Çiftliklerde ağırlıklı olarak tahıl üretimi yapılmaktadır ve üretilen tahılların %85'i hayvan yemi olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, Danimarka tarımında hayvancılık da önemli bir yer tutmaktadır, özellikle et ve süt ürünleri başlıca ihraç kalemlerindendir. En çok yetiştirilen hayvanlar domuz, sığır ve tavuktur.

Danimarka'daki gıda üretim süreci oldukça şeffaftır ve tüm ürünler ile bileşenler, üretim aşamasından tüketiciye kadar tam olarak izlenebilmektedir. Bu tam izlenebilirlik, ülkenin üstün gıda güvenliği standartlarını garanti etmektedir. Ayrıca, hayvan refahı Danimarka tarımının önemli bir odak noktasıdır. Sağlıklı ve refah içinde yetiştirilen hayvanlar, yüksek kaliteli ürünlerin elde edilmesini sağlamaktadır. Danimarka, yaklaşık 6 milyonluk nüfusuna rağmen, 15 milyon insanı besleyebilecek düzeyde yüksek bir tarımsal üretim kapasitesine sahiptir. Bu yüksek verimlilik, iyi eğitilmiş çiftçilere, hem kamu hem de özel sektördeki yoğun araştırma ve inovasyona, güçlü kamu-özel sektör ortaklıklarına ve büyük gıda işletmelerinin çiftçi ortaklığına dayalı kooperatifler olmasına bağlanmaktadır. Bu kooperatif yapısı, mevzuat veya tüketici talepleri değiştiğinde, birincil üretimden tüketiciye kadar tüm değer zincirinde hızlı bir adaptasyonu mümkün kılmaktadır. Ayrıca, değer zincirinden elde edilen kârların kooperatifler aracılığıyla çiftçilere geri dönmesi, çiftçileri etkinliklerini artırmaya teşvik etmektedir. Danimarkalı çiftçiler arasındaki güçlü işbirliği ve bilgi paylaşımı kültürü de verimliliği artıran bir diğer faktördür; çiftçiler birbirlerini rakip olarak değil, meslektaş olarak görmektedir.

Tarım sektörü, Danimarka'nın toplam mal ihracatının %22'sini oluşturmaktadır. Başlıca ihracat pazarları Almanya (%15), İsveç (%9), Birleşik Krallık (%5) ve Çin (Hong Kong dahil) (%8) iken, ana ihraç ürünleri domuz eti (%18), balık ve kabuklu deniz ürünleri (%15) ve süt ürünleridir (%12).

Danimarka aynı zamanda organik üretimde de öncü bir ülkedir. Danimarkalı tüketiciler, diğer tüm Avrupalılardan daha fazla organik ürün tüketmektedir ve Danimarka süt tüketiminin %30'u organiktir. Danimarka tarım arazilerinin yaklaşık %12'si organik olarak işlenmektedir. Danimarka gıda ve tarım sektörü, sürdürülebilir gelişmeyi tüm üretim aşamalarına dahil etmeye büyük önem vermektedir. Bu, yüksek iklim ve çevre bilinci, hayvan refahına odaklanma ve aynı zamanda üretken ve verimli bir sektörün sürdürülmesi anlamına gelmektedir.

(<https://ticaret.gov.tr/data/5b8a43355c7495406a22759f/agriculture%202023.pdf> )

Carlsberg Laboratuvarı'nın 19. yüzyılda başlattığı endüstriyel biyoteknoloji sektöründe Danimarka, küresel bir öncüdür. Özellikle dünyada ihraç edilen gıda içeriklerinin %14 oranında Danimarka üretimi olması bu konuya verilen önemi göstermektedir. Bu içerikler probiyotik, tatlandırıcı, protein ve emülgatörleri kapsamaktadır. Gıda teknolojisi alanında Danimarka'da üretilen işlem ekipmanının, makinelerin ve robotların %80'i ihraç edilmektedir. FOSS, GEA Process Engineering, Haas Group, Tetra Pak Scania ve Alfa Laval gibi firmalar mükemmelleştirme merkezlerini Danimarka'da kurmayı tercih etmişlerdir.

### 3. Türk Yatırımcıların Karşılaştıkları Sorunlar

Danimarka'da ciddi bir Türk yatırımı bulunmamakla birlikte, Danimarka'da şubeleşmek ve ofis açmak sebebiyle girişimde bulunan firmalarımızın önemli bir kısmı Bankaların hesap açma konusundaki isteksizliğiyle karşılaşmaktadır. Danimarka'da şubeleşmeyi planlayan firmalarımızın Kopenhag Ticaret Müşavirliği ile irtibat kurmasında fayda görülmektedir.

## D. DANİMARKA'DAKİ DİĞER ÜLKELERİN YATIRIMLARI

### Diğer Ülkelerin Danimarka'daki Yatırımları

Danimarka İstatistik Kurumu verilerine göre 2023 sonu itibarıyla Danimarka'ya yönelik olarak gerçekleştirilen yatırımların stok değeri yaklaşık 128,7 milyar ABD Doları değerindedir. Danimarka'ya gelen doğrudan yabancı yatırımlarda ülkelerin payını gösteren tablo aşağıda sunulmaktadır:

#### Danimarka'daki Doğrudan Yabancı Yatırımlar (Milyar Dolar)

|                                        | 2022   | 2023   |
|----------------------------------------|--------|--------|
| <b>All countries excluding Denmark</b> | 122,99 | 128,70 |
| <b>EU-27 excluding Denmark</b>         | 69,66  | 74,55  |
| <b>Euro area-18</b>                    | 50,88  | 56,32  |
| Great Britain                          | 22,57  | 22,22  |
| Sweden                                 | 18,17  | 17,82  |
| Luxembourg                             | 12,36  | 16,88  |
| Norway                                 | 12,24  | 13,28  |
| Germany                                | 7,96   | 8,94   |
| Netherlands                            | 7,46   | 7,70   |
| Finland                                | 8,52   | 6,83   |
| <b>America</b>                         | 6,55   | 6,55   |
| France                                 | 5,80   | 6,09   |
| Ireland                                | 4,77   | 5,29   |
| United States of America               | 5,27   | 4,99   |
| <b>Asia</b>                            | 3,95   | 4,17   |
| Switzerland                            | 3,49   | 3,97   |
| Belgium                                | 2,19   | 2,97   |
| <b>Offshore centres</b>                | 2,50   | 2,77   |
| Japan                                  | 2,15   | 2,25   |

**Diğer Ülkelerin Danimarka'daki Stok Yatırımlarında Öne Çıkan Sektörler**

|                             | 2023         |
|-----------------------------|--------------|
| Finansal Arabuluculuk       | 50,8         |
| İmalat sanayii              | 21,1         |
| İş Hizmetleri               | 16,3         |
| Toptan ve Perekende Ticaret | 11,1         |
| Gayrimenkul Faaliyetleri    | 8,8          |
| Bilgi ve İletişim           | 7,8          |
| <b>TOPLAM</b>               | <b>128,7</b> |

*\*Tablolar yıllık ortalama kurlar dikkate alınarak hazırlanmıştır.*

**Danimarka'nın Diğer Ülkelerdeki Yatırımları**

Danimarka İstatistik Kurumu verilerine göre 2023 sonu itibariyle Danimarka'nın yurtdışı yatırımlarının stok değeri yaklaşık 254 milyar ABD Doları değerindedir. Bu yatırımlarda ülkelerin payını gösteren ve Türkiye'deki Danimarka yatırımlarının sektör kırılımlarını gösteren tablolar aşağıda sunulmaktadır:

**Danimarka'nın Yurtdışındaki Doğrudan Yatırım Stoğu (Milyar Dolar)**

|                                        | 2022   | 2023   |                | 2022        | 2023        |
|----------------------------------------|--------|--------|----------------|-------------|-------------|
| <b>All countries excluding Denmark</b> | 234.95 | 253.80 | Italy          | 1.88        | 2.16        |
| <b>EU-27 excluding Denmark</b>         | 86.35  | 92.29  | India          | 1.61        | 2.07        |
| <b>Euro area</b>                       | 55.84  | 61.87  | Hungary        | 1.56        | 2.01        |
| <b>America</b>                         | 50.48  | 52.67  | Mexico         | 1.08        | 1.92        |
| <b>Asia</b>                            | 36.60  | 41.17  | Belgium        | 1.41        | 1.59        |
| United States of America               | 40.05  | 39.73  | Malaysia       | 1.29        | 1.18        |
| Great Britain                          | 36.61  | 38.27  | Czech Republic | 1.04        | 1.15        |
| Germany                                | 23.71  | 26.22  | South Africa   | 0.77        | 0.99        |
| <b>Offshore centres</b>                | 21.49  | 24.13  | Japan          | 1.03        | 0.99        |
| Sweden                                 | 21.19  | 19.12  | Romania        | 0.86        | 0.97        |
| Singapore                              | 12.80  | 15.00  | Russia         | 1.20        | 0.92        |
| Norway                                 | 8.72   | 8.94   | Thailand       | 0.63        | 0.64        |
| France                                 | 7.63   | 8.02   | <b>Turkey</b>  | <b>0.77</b> | <b>0.63</b> |
| Switzerland                            | 5.50   | 7.94   | South Korea    | 0.83        | 0.58        |
| Poland                                 | 5.54   | 6.81   | Ireland        | 0.39        | 0.50        |
| Hong Kong                              | 5.88   | 6.31   | New Zealand    | 0.40        | 0.40        |
| Luxembourg                             | 5.15   | 5.51   | Portugal       | 0.52        | 0.38        |
| China                                  | 5.32   | 5.49   | Argentina      | 0.45        | 0.36        |
| Netherlands                            | 3.75   | 5.05   | Austria        | 0.26        | 0.34        |
| Spain                                  | 4.23   | 4.77   | Greece         | 0.23        | 0.28        |
| <b>Oceania</b>                         | 2.78   | 3.44   |                |             |             |
| <b>Africa</b>                          | 3.03   | 3.41   |                |             |             |
| Finland                                | 3.27   | 3.41   |                |             |             |
| Canada                                 | 2.47   | 3.38   |                |             |             |
| Australia                              | 2.36   | 3.02   |                |             |             |
| Brazil                                 | 1.68   | 2.29   |                |             |             |

## E. YATIRIMCILAR İÇİN YARARLI BİLGİLER

### 1. Faydalı Linkler

[Bakanlığımız Danimarka Ülke Sayfası](#)  
[Invest in Denmark](#)  
[Federation of Danish Investment Associations](#)  
[Danish Statistics](#)  
[Ministry of Industry, Business and Financial Affairs](#)  
[SKAT- Vergi İdaresi](#)  
[New to Denmark \(nyidanmark.dk\)](#)  
<https://www.workindenmark.dk/>

Çalışma İdaresi VİRK (**Working Environment Authority**), Danimarka'daki bütün kamu otoriteleri tarafından iş ve çalışma ile ilgili sicil bilgilerini ve formları tekelinde toplayan dijital bir veri tabanının tek resmi merkezi olarak faaliyet göstermektedir. Portal, iş ortamının iyileştirilmesi ve bürokrasinin azaltılması konusunda bir geliştirme projesinin sonucunda iş ile ilgili Bakanlıkların koordinasyonu ile oluşturulmuştur. Diğer görevlerinin yanı sıra VİRK, esnaf ve sanatkarların sicil kayıtlarını tutmakla sorumludur. Başvuru formları anılan kurumun internet sitesi üzerinden, MitID adı verilen ve Danimarka'da her vatandaşın sahip olduğu vatandaşlık numarasına karşı gelen kodlama sistemi ile, şahıs veya işveren adına yapılabilmektedir. Ayrıca, esnaf ve sanatkarların şirketlerindeki çalışma ortamını denetlemekle de yükümlüdür. Anılan Kurumun internet sitesinde Danimarkalı şirketler hakkında yer alan ayrıntılı bilgilere aşağıdaki bağlantı üzerinden ulaşabilmektedir: <https://datacvr.virk.dk/>

**2. Ulaşılabilecek Hukuki& Mali Danışmanlık Şirket ve Bürolarına İlişkin Bilgiler**

**AVUKAT ve DANIŞMAN LİSTESİ**

**Avukat Mustafa YALAN**

<https://vindboligadvokater.dk/person/mustafa-yanan>

Tlf: +45 5388 4810

mus@vindboligadvokater.dk

**Avukat Fatma YANDIM**

<https://www.advodan.dk/da/advodan-naestved/medarbejdere/fatma-yandim/>

Tlf: +45 4614 5610

faya@advodan.dk

**Avukat Erol TAŞKIRAN**

<https://juridiskhelp.dk/#kontakto>

Tlf: +45 2128 6328

juridiskhelp@juridiskhelp.dk

**Avukat Hacı ÖNAL**

<https://jtsadvokater.dk/personer/>

Tlf: +45 2896 1974

hon@jtsadvokater.dk

**Vergi Danışmanı- Muhammed ÇOKÇETİN**

[www.mscompany.dk](http://www.mscompany.dk)

+45 70 60 41 48

info@mscompany.dk

**Vergi Danışmanı - Ramazan TURAN**

<https://www.bakertilly.dk/team/ramazan-turan>

Tel: +45 33 45 10 00 - Mobil: +45 2113 4088

rtu@bakertilly.dk

**Vergi Danışmanı - Erkan BAŞODA**

<https://danicarevision.dk/tr/team/erkan-basoda/>

+45 60 88 63 34

eb@danicarevision.dk

**Vergi Danışmanı – Uğur İPEK**

<https://newrevision.dk/>

+45 32 15 53 53

ui@newrevision.dk

**DANİMARKA BAROSU:** <https://www.advokatnoeglen.dk/>